

Mehmed Slezović

Čija je zaista
srednjovekovna Bosna

Strana II

Ajša Čepeljac

Bajka kreće od sklekova

Strana VII

U Upravnoj zgradi
Slobodne zone Priboj
potpisani trojni ugovor

Otvara se
centar za obuku
zanačili

Strana V

SANDŽAK Danas

Novi Pazar

● PETAK, 14. februar 2020, broj 8173/657, godina XXIII, cena 50 din, 40 den, 1,5 KM, 0,7 EUR (CG), 9 kuna

www.danas.rs

Dom kulture „Jovan Tomić“
proslavio 51. godinu uspešnog rada

Otvoreni Dani kulture u Novoj Varoši

■ Na programu festivala, koji traje
do sredine marta, desetak kvalitetnih sadržaja

Nova Varoš - Dom kulture „Jovan Tomić“ proslavio je 8. februara 51. godinu uspešnog rada. Tim povodom je iste večeri otvorena i tradicionalna manifestacija „Dani kulture“, tokom koje će se sve do sredine marta domaćoj publici svoje stvaralaštvo predstaviti brojni glumci, slikari, pevači, instrumentalisti, igrači. O razvoju ovdašnjeg hrama kulture podsetila je

Strana IV

Mihrija Hadžić, direktorka DK. Ona je podsetila i na značaj ive manifestacije. Na repertoaru će se tako ovog puta naći desetak kvalitetnih sadržaja, među kojima je najviše pozorišnih i muzičkih. Prve večeri festivala publici su se predstavili Dejan Petrović i njegov Big Bend, a koncertu je prethodila izložba radova članova Likovnog kluba „Zlatarska paleta“.

Strana IV

„Zimovanje“ u provinciji se drastično
menjalo poslednjih stotinu godina

Jedino je čamotinja vazda bila izvesna

Strana V

Novi Pazar dobio savremenu stanicu za merenje kvaliteta vazduha

O zagađenju vazduha i preko mobilne aplikacije

■ Merna stanica je prvog dana pokazala da vazduh ima kvalifikaciju „nezdrav“

Puštanje stanice u rad

Novi Pazar - Novi Pazar je prvi grad u Srbiji, u kome je, od 2011. godine do danas, puštena u rad savremena merna stanica za određivanje nivoa kvaliteta vazduha. Stanica je puštena u rad prošlog vikenda, a izveštaj prenosi sajt gradske uprave Novog Pazara.

- Od danas će biti vršen svakodnevni monitoring kvaliteta vazduha u Novom Pazaru. Svi podaci će biti dostupni na sajtu Agencije i preko mobilne aplikacije. Identifikacija i merenje problema znače da taj problem možete kontrolisati i rešavati, kazao je direktor

republike Agencije za zaštitu životne sredine, Filip Radović.

Merna stanica nalazi se u rekreacionom centru. Razlog za odabir ove lokacije je želja lokalne samouprave da u svakom trenutku prati nivo kvaliteta vazduha u gradu i na lokaciji gde deca iz svih delova grada provode najviše vremena.

- Jedan od projekata ka ostvarenju cilja je izmeštanje toplane i obezbeđivanje grejanja na biomasu. Sličan projekt će realizovati i Opšta bolnica. U prošloj godini fokusirali smo se na ozelenjavanje površina i obezbedili preko 10 000 sadnica i na svima nama je da se zajednički potrudimo da nam kvalitet životne sredine bude na nivou optimalnom po zdravlje ljudi, rekao je tim povodom gradonačelnik Novog Pazara Nihat Biševac.

Na žalost, prvi rezultati merenja nisu bili ohrabrujući, Merna stanica je prvog dana pokazala da je prosečna zastupljenost PM2.5 čestica bila 111 µg/m³, pa vazduh ima kvalifikaciju „nezdrav“.

S. D.

Strana III

Gradsko veče Novog Pazara usvojilo niz odluka

Planom javnih nabavki do još većih ulaganja

Novi Pazar - Kao što je i ranije saopšteno, Gradsko veče Novog Pazara usvojilo je plan javnih nabavki za 2020. godinu, u vrednosti od 760 miliona dinara. Nihat Biševac podsetio je da je iza nas re-

kordna godina po ulaganjima u infrastrukturu, te najavio, shodno većem budžetu, intenzivne radove i realizaciju kapitalnih projekata u ovoj godini.

Planom javnih nabavki, jednom od

najvažnijih tačaka koja se našla pred gradskim većnicima predvidena su ulaganja od izuzetnog značaja, pored komunalne infrastrukture ove godine intenzivno će se raditi i na infrastrukturni u oblasti obrazovanja.

- Prošla godina bila je rekordna po putanju izdvajanja za infrastrukturu. Ove godine budžet je veći pa će i ulaganja biti još veća. Izdvajanja u oblasti obrazovanja će biti rekordna. Očekuje nas potpuna rekonstrukcija škole „Bratstvo“, rekonstrukcija OŠ „Desanka Maksimović“ i rekonstrukcija škole u Deževi, rekao je gradonačelnik Biševac.

S. D.

Konkurs za projekte iz oblasti kulture

Raspisan je i konkurs za dodelu sredstava za projekte iz oblasti kulture, koji će se u ovoj godini realizovati u Novom Pazaru. „Ove godine su odvojeni konkursi, posebnu pažnju pridajemo kulturi i kvalitetnijim sadržajima koji se realizuju u našem gradu. Naš grad promocijom kulture zauzima značajno mesto na mapi Srbije, iz čega je priostečila današnja odluka. Kulturna delatnost je samo jedna u nizu oblasti koje razvijamo, rekao je Biševac.“

LIČNI STAV

Čija je zaista srednjovekovna Bosna

Piše: Mehmed Slezović

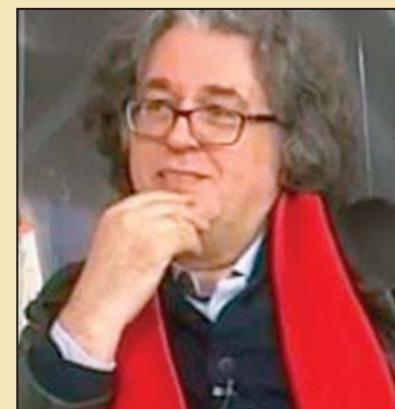
Formu dijaloga smatram korisnim oblikom razmene mišljenja stavova i informacija, kada se sve dešava među kompetentnim i obaveštenim učesnicima, ali i preko potrebnim načinom da oni koji nisu informisani i edukovani mogu popuniti sopstvene praznine u obrazovanju, znanju ili mišljenju. Stoga ču otvoriti neke zanimljive teme.

Neki komentatori mojih tekstova kažu „bav se malo svojom mitologijom, prodi se više nas“. U redu, ali problem nastaje onda kada treba odgovoriti na pitanje što je to „moje“ ili uopšte „naše“ i o ovom bi trebalo napisati ceo tekst. To stoga što ovo može biti veoma problematično. Ako ima pitanja ili mita na koji treba ponuditi odgovor na relaciji „naše-vašnjihovo“, to je ono koje se tiče srednjovekovne Bosne. Čija je to zemlja: srpska, bošnjačka, hrvatska, ili možda čak madarska?

To stoga što se pred nas nezaobilazno postavlja pitanje bosanskih bogumila, koji se često označavaju i drugim imenima. Problem je nastao sa činjenicom da u Bosni, danas najbrojnije muslimansko stanovništvo tvrdi da su potomci ovog bogumilskog stanovništva. Ako je tako, otkud uverenje na srpskoj i hrvatskoj strani da je Bosna srpska odnosno hrvatska zemlja? Naročno i ovo pitanje kao i brojna druga vode nas u 19. vek kada se konstituišu južnoslavenske nacije i njihovi politički programi.

Još je 1937. Gregor Čermosnik zapisao: „Zacelo, ničija istorija nije ispunjena tolikim zagonetnim, nerešenim i nerešivim pitanjima, kao što je istorija srednjovekovne Bosne. No najkrupniji misterij bosanske istorije predstavlja bogumilsko pitanje. Šta se o njemu nije sve pisalo i nagađalo! I ozbiljni istoričari su ulagali svoje najbolje snage da ga privedu rešenju, i neozbiljni dilettanti su puštali na volju svojoj maštji da ga više zamrse ili još neverojatnije reše. Ipak svi naporostadoše uzaludni, nijedan ozbiljan istoričar danas ne bi smeo tvrditi da je to pitanje precizno, bez traga kakve sumnje rešio“. U međuvremenu, tek toliko da dodam, desile su se nove dilettantske zamisli i tvrđenja, ali bi to bio poseban temat. Ostanimo samo na pitanju čija je srednjovekovna Bosna?

Naime, u Beogradu se probudio interesovanje za Bosnu u vreme kneza Mihajila, pa je Srpsko učeno Društvo raspisalo 1864. nagradu od 50 carskih dukata za rad iz istorije bosanske crkve. Tada je nagradu osvojio dr Božidar Petranović, poznati Srbin rodoljub iz Dalmacije koji je 1867. objavio u Zadru svoju raspravu o bogumilskoj crkvi. Petranović iznosi gledište da je Bosna od početka bila pravoslavna, ali se zatim „stadoše u nju uvlaciš za XI stoljeće vjerojatno iz Makedonije kroz Srbiju slavjanski heretici (krstjani), o kojima se zna da su osobito zauzeti bili za tu slavjansku prosvjetu te baš stoga mrzili na latinsko svještenstvo“. Oni „stadoše uplivom svojim djelati na crkvu i religiozno odgajanje naroda u duhu i po načelima dakako narodnobogumilskim, i u tom nastajanju do toga uspiješe, da su postojavši do tada nestalnu crkvenu organizaciju zamijenili čisto narodnom, ali po uzoru i kroju heretičkome. Heretici su uspjeli ugnjezditi se u bosans-

Problem nastaje kada treba odgovoriti na pitanje što je to "moje" ili uopšte "naše"

skoj crkvi do toga stepena, da su sastavljali joj najvažniji cilj - kaluderstvo“. „Tako je spoljašnji oblik i jerarhični organizam crkve bio jeretički, ali je dogmatički „kvar“ bio neznatan pa se hereza ograničila na neznatan broj „krstjana“ čiji se broj iz dana u dan sve više smanjivao dok je narod ostao u pravoslavnoj veri.

Ova rasprava je imala veliki uspeh u srpskim krugovima. Zanimljivo je istaći da je na čelu pretplatnika bio knez Mihajlo Obrenović, koji se pretplatio na 100 primeraka, dok se knez Nikola crnogorski samo na dva. Na ovoj liniji je monah Genadije izneo stanovište „da Bosanska crkva za vrijeme kraljeva nije bila ni jeretička ni rimska, već čisto pravoslavna“. Bi-lo je bogumila, ali „su se oni utopili u pravoslavlju“ i „Bosna ostade opet srpska“. Na Petranovićevoj liniji je i Sima Tomić Atom koji tvrdi da bogumilstvo nije bila državna vera, već da je „trup Bosne sačinjavao pravoslavni živalj“ i da „bosansko heretišto nije utonulo u islam, već se sa svoje nemoći, malo pomalo, a prije turske navale, vratio vjeri, od koje je i otpalo“.

Još dalje je otišao diletant Vid Vuletić Vukasović sa tvrdnjom „da u Bosni i Humu nikada nije bilo bogumila već pristaša narodne bosanske crkve“, što će prihvati i dr Vaso Glušac. On u raspravi objavljenoj 1924. tvrdi da je bosanska crkva bila i ostala pravoslavna, a da je rimski presto nju samo klevetao. Ova je rasprava imala veliki odjek u srpskim krugovima i bila nagrađena sa 6.000 dinara od Srpske akademije. Vaso Glušac je 1941. godine stampao veliku knjigu „Istina o bogumilima“ potaknut negiranjima sa hrvatske strane, da je bosanska crkva bila pravoslavna.

Istorija skoro vekovnog izučavanja pitanja o bogumilima u Bosni rezultirala je sledećim zaključcima: da je bosanska crkva bila pravoverna, odnosno pravoslavna ili katolička, shodno piščevim simpatijama i da bogumila i nije bilo na Balkanu. Bez obzira na stvarnu naučnu istinu koja će kasnije biti uspostavljena i koja će potvrditi bogumilski karakter srednjovekovne Bosne, ovi pogledi koji su dolazili iz Beograda i Zagreba trajno će fiksirati dva kulturna, religijska i politička stanovišta o Bosni kao srpskoj odnosno hrvatskoj zemlji. Kao takvi ostali su konstantom i nakon poslednjeg rata rezultirajući genocidom te negiranjem Bošnjaka, kao autohtonog naroda nastalog na prostoru Bosne i Hercegovine.

Ironijom istorije, što završih ovaj tekst otkrih da se bogumilstvo ponovo obnavlja i to u susednoj Hrvatskoj, a hoće li ponovo i u Bosni, teško je reći. Razmišljaj, neke stvari bude našu pažnju samo kad nestanu i kad iza njih ostane tajna i enigma koje treba otkrivati, ovako obnovljene samo nam ukazuju na banalnost svakodnevice i uzaludnost istorijskih lekcija.

Osnovana izborna lista „Sandžak u srcu, Tutin na prvom mjestu“

Bajro Gegić na čelu grupe građana

Tutin, Novi Pazar - Narodni poslanik SDA Sandžaka Bajro Gegić predvodio je listu grupe građana Tutina koja će uzeti učešće na predstojećim izborima načinjenim za 26. april ove godine, javljaju portali iz Sandžaka. Kako saznaće Sandžak haber, ova lista nosiće ime „Sandžak u srcu, Tutin na prvom

mjestu“, a činiće je ugledni građani Tutina i najbliži saradnici bivšeg predsjednika opštine Šemsudina Kučevića, koji je poginuo u saobraćajnoj nesreći na putu Tutin - Novi Pazar.

Kako prenosi portal sandžakhaber.net, Gegić je pred građanima okupljenim na skupu u Tutinu, objelodanio svoju odlu-

ku o prihvatanju inicijative da predvodi buduću izbornu listu. On je u svom obraćanju u prostorijama Građanske inicijative u Tutinu najavio skoro formiranje izbornog štaba liste. Prostорије u kojima će Gegić svakodnevno komunicirati sa građanima nalaze se u Ulici Revolucije u Tutinu. **S. D.**

Sa foruma u Berlinu

Foto: noviprs

Održan Privredni forum sa dijasporom u Berlinu

Delegacija iz Sandžaka na Aleksandar placu

Novi Pazar, Berlin - Delegacija iz Sandžaka koju predvode gradonačelnik Novog Pazara, Nihat Biševac, predsjednik opštine Tutin, Kenan Hot i predsjednik opštine Sjenica, Hazbo Mujović sa saradnicima, održali su prethodnog vikenda deseti Privredni forum u Njemačkoj,

preneo je zvanični sajt novipazar.rs

Ovaj, do sada najposećeniji sastanak sa dijasporom, kako je očenjeno organizovan je u Berlinu u hotelu „Park In“ na Aleksandar placu. Skupu su prisustvovali najuspješniji privredni porijeklom iz Sandžaka, koji žive i rade u Ber-

linu. U razgovoru sa čelnim ljudima Novog Pazara, Sjenice i Tutina, bilo je reči o načinima za različita ulaganja, govorilo se i o infrastrukturi, sportu i turizmu. Grad Novi Pazar, opštine Sjenice i Tutin, uz podršku Sede i RTV Novi Pazar, organizovali su i ovaj deseti Privredni forum.

S. D.

Delegacija BNV boravila u turskoj Bursi

Sastanak kod gradonačelnika

Moguća privredna i kulturna saradnja:
Sa sastankom u Bursi

Foto: BNV

Sastanku kod gradonačelnika prisustvovali su i Yusuf Ozturk, predsednik udruženja Bosna-Sandžak za Bursu, Huso Sušić, načelnik opštine Donji

Vakuf iz BiH te Nisvet Hrnjić, ministar ekonomije Srednjjobosanskog kantona. Na sastanku su, od strane organizatora Udruženja Bosna-Sandžak za Bursu bili pozvani i predstavnici svih sandžačkih opština i građova, a sve u cilju jačanja saradnje između Sandžaka i grada i regiona Burse.

Epidemija gripa jenjava, najviše obolelih u uzrastu od pet do 14 godina

Raspust produžen do 24. februara

Priboj - Zlatiborski okrug je dan je od četiri u Srbiji u kojima je, protekle nedelje prijavljena epidemiju gripa. Najviše obolelih bilo je u Užicu i Priboju. Po najnovijim podacima Zavoda za javno zdravlje Užice broj obolelih u zadnjih nekoliko dana opada. Inače Ministarstvo prosvete donelo je odluku da se raspust u osnovnim i srednjim školama produži do 24. februara na celoj teritoriji Srbije. Ministarstvo je saopštio da je odluka doneta u cilju prevencije širenja gripa, a na osnovu aktuelnih epidemioloških podataka nadležnih organa.

Zavod za javno zdravlje iz Užica prijavio je institutu za javno zdravlje Dr Milan Jovanović Batut epidemiju gripa. Na području Zlatiborskog okruga registrovano je 1.814 obolelih sa simptomima sličnim gripu.

Prema rečima dr Aleksandre

Andrić na teritoriji okruga epidemija je prijavljena jer je povećan je broj obolelih osoba sa simptomima sličnim gripu, a potvrđeni su i slučajevi virusa A i virusa B.

- Broj obolelih je uobičajen za ovo doba godine, uglavnom se u zdravstvene ustanove javlaju ljudi sa respiratornim infekcijama i sa simptomima sličnim gripu. Najviše obolelih je u uzrastu od 5 do 14 godina, rekla je dr Aleksandra Andrić iz Zavoda za javno zdravlje Užice.

Radi sprečavanja širenja epidemije još uvek je na snazi zabranu poseta bolesnicima u bolnicama u Priboju, Prijepolju i Užicu. U zadnjih sedam dana, u Zavodu za javno zdravlje Užice zabeležili su pad obolelih na 1.200.

Zbog velikog broja obolelih, epidemija gripa prijavljena je u Vojvodini, Beogradu, Pirotskom, Mačvanskom i Zlatiborskom okrugu.

S. Bjelić

U Novom Pazaru povećan broj obolelih od respiratornih infekcija

Ferije „presekle“ epidemiju

Novi Pazar - Direktor Zavoda za javno zdravlje u Novom Pazaru Šefadil Spahić izjavio je nedavno da u tom gradu i Tutinu nema potvrđenih slučajeva gripa, ali da se beleži porast broja obolelih od respiratornih infekcija. On je za radio Sto plus rekao da je tokom prethođe nedelje u ta dva grada zabeleženo 425 slučaja oboljevanja od respiratornih virusnih i bakterijskih infekcija, dok je kod 268 osoba evidentirano oboljenje slično gripu.

- Oboleli uglavnom imaju infekciju gornjih respiratornih organa, koju prate simptomi slični gripu, kijanje, kašalj, povišena temperatura, grebanje i osećaj suvoće u grlu“, izjavio je Spahić. Po njegovim rečima, broj obolelih nije veći jer se daci nalaze na raspstuču čime je kako je naveo, sprečeno prenošenje uglavnom virusnih kopljičnih infekcija.

- Građanima savetujemo da redovno održavaju ličnu higijenu, da provetraju prostorije i izbegavaju boravak u prostoru sa osobama koje su bolesne, dodao je Spahić.

S. D.

Održana akcija davanja krvi

Novi Pazar - U organizaciji Instituta za transfuziju krvi Srbije i novoparskog Crvenog krsta u ponедељак je organizovan prva februarska akcija prikupljanja krvi. Akcija je održana su foajeu Kulturnog centra. Dobrovoljni davaoci krvi ali i sve humane Novopazarske i Novopazarski, su imali priliku da daju krvi i nekome sačuvaju život. Za ovaj plemeniti gest potrebno je da ste zdravi, da imate volju i da izdvojite par minuta svog vremena. Podsećamo, krvi mogu dati svi zdravi građani od 18 do 65 godina. Za saniranje posledica jedne saobraćajne nesreće neophodno je i preko 10 jedinica, dok je za infarkt miokarda potrebno šest jedinica krvi, a za intervenciju zbog karcinoma raka grlića materice na primer, potrebno tri jedinice krvi.

NOVI PAZAR DANAS

Novi Pazar dobio savremenu stanicu za merenje kvaliteta vazduha

O zagađenju vazduha i preko mobilne aplikacije

Puštanje stanice u rad

Novi Pazar - Novi Pazar je prvi grad u Srbiji, u kome je, od 2011. godine do danas, puštena u rad savremena merna stanica za određivanje nivoa kvaliteta vazduha. Stanica je puštena u rad prošlog vikenda, a izveštaj prenosi sajt gradske uprave Novog Pazara.

- Od danas će biti vršen svakodnevni monitoring kvaliteta vazduha u Novom Pazaru. Svi podaci će biti dostupni na sajtu Agencije i preko mobilne aplikacije. Identifikacija i merenje problema znaće da taj problem možete kontrolisati i rešavati, kazao je direktor republičke Agencije za zaštitu životne sredine, Filip Radović.

Merna stanica je sačinjena od najavremenije opreme i nalazi se na rekreacionom centru. Razlog za odabir ove lokacije je

želja lokalne samouprave da u svakom trenutku prati nivo kvaliteta vazduha u gradu i na lokaciji gde deca iz svih delova

grada provode najviše vremena.

- Obezbeđivanje stanice za merenje kvaliteta vazduha samo

je jedan od zajedničkih projekata sa Agencijom i resornim ministarstvom. Imamo kratkoročne i dugoročne planove. Želimo bolju životnu sredinu za naše građane. Jedan od projekata ka ostvarenju cilja je izmeštanje toplane i obezbeđivanje grejanja na biomasu. Sličan projekt će realizovati i Opšta bolnica. U prošloj godini fokusirali smo se na ozelenjavanje površina i obezbedili preko 10 000 sadnica i na svima nama je da se zajednički potrudimo da nam kvalitet životne sredine bude na nivou optimalnom po zdravlje ljudi, rekao je tim povodom gradonačelnik Novog Pazara Nihat Biševac.

S. D.

Prvi rezultati za veliku brigu

Merna stanica u Novom Pazaru je prvi put pokazala da je prosečna zastupljenost PM2.5 čestica bila 111 µg/m³, pa vazduh ima kvalifikaciju „nezdrav“. Prvi put rada stanica je pokazala da je vazduh u Novom Pazaru zagađen česticama PM10 koje su u suštini kancerogene, i predstavljaju smesu dima, čadi, izduvnih gasova, prašine, kiselina, metala. U Novom Pazaru je 10. februara PM10 čestica u 9 časova bilo 1511, odnosno 30 puta više od dozvoljenih 50 mikrograma u kubnom metru, saopštio je sandzakpress.net Ono što dodatno zabrinjava jeste da je u isto vrijeme količina još opasnijih PM2.5 čestica iznosila 440 mikrograma u kubnom metru, odnosno 15 puta više od tolerantne vrijednosti koja iznosi 30 µg/m³.

U okviru projekta „Održive zajednice u Sandžaku - Od mere do karijere“

Raspisan javni poziv za poslodavce

Pad zaposlenosti u Novom Pazaru

Grad Novi Pazar tokom 2019. godine imao je ukupno 21.038 zaposlenih što je za 150 osoba manje u odnosu na 2018. godinu. Kod pravnih lica radi 20.446 Novopazara, a 592 osobe su individualni poljoprivrednici, pokazuju podaci Republičkog zavoda za statistiku. Po oblastima, kod privatnih preduzetnika zaposleno je 5.874 radnika, u prerađivačkoj industriji 3.887, u trgovini i poopravci motornih vozila 3.855, u prosveti 2.517, a u građevinarstvu 2.042 osoba. Prošle godine je ukupan broj zaposlenih u Tutinu bio 4.599, a u Sjenici 4.676. FoNet

iz kategorija teže zapošljivih lica sa posebnim osvrtom na povratnike, Rome i mlade do 30 godina.

Konkurs je raspisan 5. i otvoren je do 14. februara. Potrebna dokumentacija za podnošenje prijave na javni poziv može se preuzeti svakim radnim danom u kancelariji Regionalne razvojne agencije SEDA od 10 do 15h. Prijava sa pratećom dokumentacijom podnosi se lično, u prostorijama Regio-

nalne razvojne agencije Sandžaka - SEDA, na adresi u Novom Pazaru - 7. juli bb, i Tutinu - Huseina Bega Gradaščevića 7, I sprat, najkasnije do 14.02.2020. do 15:00. S. D.

KULTURA

Uručena nagrada Kulturnog centra Novi Pazar

„Amir Dautović“ Rizahu Grudi

Novi Pazar - U prostorijama Kulturnog centra u Novom Pazaru, dodeljena je nagrada „Amir Dautović“ Rizahu Grudi iz Novog Pazara. Obrazloženje odluke žirija pročitala je Hasna Ziljkic, predstavnica Kulturnog centra, dok su o laureatu, njegovom radu i djelu, govorili članovi žirija: prof. dr Sait Kačapor - univerzitetski profesor, emeritus (predsjednik), prof. dr Redžep Škrjelj - univerzitetski profesor (član) i Enes Nikšić - pišac i publicista (član). Plaketu je Rizahu Grudi na svečanosti uručio Nihad Hasanović, pomoćnik gradonačelnika Novog Pazara, saopšto je Kulturni centar.

Predsjednik žirija, prof. Kačapor je kazao da su se članovi komisije u radu rukovodili onim što je rh. Amir Dautović bio za vrijeme

života, ali i da su se trudili da pronađu osobu koja je najviše doprinjela na raznim poljima, i da se na završetku svake diskusije nametalo ime Rizah Gruda. „Gruda spada u red onih nastavnika koji možda ne kažu mnogo, ali ono što kažu kažu jasno i afirmativno; učenici su prosti upijati znanja poput sunđera kada ga spustite na mokru površinu.“, rekao je Kačapor.

Rizah Gruda je rođen u Gusuštu 1946. godine. Osnovnu školu je završio u Gusuštu, srednju učiteljsku u Prizrenu, a studije geografije na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Prištini. Od 1968. godine živi u Novom Pazaru. Svoj radni vijek je proveo kao profesor geografije u OŠ „Rifat Burdžević Tršić“ u Novom Pazaru. U periodu

od 1990. do 1995. godine bio je narodni poslanik u prvom sazivu Skupštine Republike Srbije. Bio je član Matice Bošnjaka Sandžaka (Društva za kulturu, nauku i umjetnost sa sjedištem u Novom Pazaru i Plavu). Takođe, vršio je funkciju predsjednika Bošnjačke kulturne zajednice Sandžaka u dva mandata, kao i funkciju predsjednika Savjeta visokih zvaničnika Bošnjačkog nacionalnog vijeća Sandžaka (SENAT-a). Rizah Gruda je dao veliki doprinos razvoju književnog stvaralaštva na prostoru Sandžaka. Član je NUNS-a (Nevazivnog udruženja novinara Srbije) od 1995. godine, kao i dopisnik više glasila u Srbiji, Crnoj Gori, BiH i dijaspori. Oženjen je i otac tri sina. Živi naizmenično u Novom Pazaru i Gusuštu. **Z.D.**

Izložba Likovnog kluba „Zlatarska paleta“

Smotra 11 novovaroških slikara

Kvalitetna i raznolika postavka

Nova Varoš - Ljubitelji slikarstva imaju priliku da u narednih mesec dana u galerijskom prostoru Doma kulture pogledaju izložbu radova novovaroških slikara, članova Likovnog kluba „Zlatarska paleta“. Na tradicionalnoj smotri ovog puta svoje tematski raznoliko stvaralaštvo predstavilo je 11 lokalnih autora.

- Reč je o kvalitetnoj i raznolikoj postavci - od tradicionalnih dela, preko ikonopisa, do savremenih iskoraka u slikarstvu. Zajedničko im je što su nastala kao

plod velike ljubavi i entuzijazma, zahvaljujući čemu „Zlatarska paleta“ na kulturnoj sceni istrajava duže od dve decenije. Udržanje je u proteklom periodu odolevalo brojnim izazovima i danas, u vremenima teškim za umetnike, uspešno radi sa ciljem da okuplja i afirmiše ovdašnje slikare i pomogne im da svoje stvaralaštvo predstave i publici van Nove Varoši, istakao je na otvaranju izložbe prošle subote Stanko Nikćević. Njihove slike biće izložene do 8. marta.

R. P.

Bilo da su samouki ili se oslanjaju na tradiciju umetničkih velikana, novovaroški slikari nedvosmisleno tumače stvarnost i svako njihovo delo nosi poruku za sebe. Ovog puta su svoje slike izložili: Radojica Đenić, Predrag Tijosavljević, Ivana Bojović, Milica Lojanić, Nehad Hasović, Ljubodrag Ćirović, Dušan Mandić, Hamko Rovčanin, Igor Kostić, Stanko Nikćević i Vesna Milivojević. Njihove slike biće izložene do 8. marta.

S. D.

U DVE REČI

Konkurs za nagradu „Aladin Lukač“

Novi Pazar - Kulturni Centar Novi Pazar raspisao je 7. februara konkurs za književnu nagradu „Aladin Lukač“. Nagrada se dodjeljuje za objavljenu knjigu poezije u 2019. godini. Pravo na učešće imaju autori koji nisu navršili 27 godina. Novčani iznos nagrade iznosi 50.000 din. Jezici na kojima je pisana poezija mogu biti: srpski, bosanski, hrvatski, crnogorski i makedonski. Uz prijavu obavezno je dostaviti tri primjerka knjige, adresu, telefon i e-mail autora. Žiri će užeti u obzir prijave pristigle do 25. maja 2020. godine. Adresa na koju treba slati knjige je: Kulturni centar Novi Pazar, ul. Stevana Nemanje br.2, 36 300 Novi Pazar (sa naznakom: za Književnu nagradu „Aladin Lukač“). **S. D.**

Poziv za predloge za aplikaciju „Moj Novi Pazar“

Novi Pazar - Grad Novi Pazar raspisuje Konkurs za vizuelni identitet aplikacije Moj Novi Pazar. Rok za dostavljanje predloga 29. februar. Mobilna aplikacija „Moj Novi Pazar“ namenjena je komunikaciji sa građanima. Pomoću ove aplikacije građani će moći da prijave komunalne probleme i probleme u ostvarivanju svojih zakonom garantovanih prava, pokrenu inicijative, ocenjuju rad Gradske uprave, uključujući se u procese

donošenja odluka lokalne samouprave. Takođe, predviđeno je da aplikacija push up notifikacijama građane obaveštava o ak-tuelnim dešavanjima iz oblasti kulture i sporta, o servisnim informacijama, konkursima i javnim pozivima koji su značajni za život građana.

Rezultati konkursa „Štrpc bez mezara“

Prijepolje - Bošnjačka kulturna zajednica tradicionalno i 2019. godine raspisala je literarni konkurs „Štrpc bez mezara“, kako bi podsetili na 27. februar 1993. godine, kada je voz na relaciji Beograd - Bar, zastavljen u stanici Štrpc od strane zločinske grupe koju je predvodio haški optuženik Milan Lukić i iz voza je izvedeno 19 Bošnjaka koji su kasnije najvise reprezentirani. Cilj konkursa je afirmiranje ideje mira, tolerancije, suživotu i pravde. Na konkurs su pristigla 22 rada. Stručni žiri izabralo je tri najbolja rada, koji će biti nagrađeni, i to: prvo mjesto osvojila je Zejna Šarić tekstom Suza, drugi je Adnan Hasanović tekstom Etiologija jednog zaborava, a treće mjesto osvojio je Abid Jarić tekstom Putovanje bez povratka. Nagrade će biti uručene 27. februara 2020. u Prijepolju, na Komemorativnoj akademiji. Prva nagrada iznosi 200 eura, druga 100 eura i treća 50 eura, saopštila je Informativna služba BKZ.

Dom kulture „Jovan Tomić“ proslavio 51. godinu uspeha

Otvoreni Dani kulture u Novoj Varoši

Nova Varoš - Dom kulture „Jovan Tomić“ proslavio je 8. februara 51. godišnjicu uspešnog rada. Tim povodom je iste večeri otvorena i tradicionalna manifestacija „Dani kulture“, tokom koje će se sve do sredine marta domaćoj publici svoje stvaralaštvo predstaviti brojni glumci, slikari, pevači, instrumentalisti, igrači.

■ Na programu festivala, koji traje do sredine marta, desetak kvalitetnih sadržaja

O razvoju ovdašnjeg hrama kulture podsetila je Mihrija Hadžić, direktorka DK. Ona je podsetila i na značajive manifestacije.

- Na koji način se izbori sa galopirajućim kićom i, najzad, kako u dobu savremene tehnologije i dominacije rizaliti programa sačuvati istinske vrednosti i iskrene odnose među ljudima. Veliki antički filozof je rekao: „Ako ostanemo bez obućara, ostaćemo bez obuće. Ako ostanemo bez krojača, ostaćemo bez odeće. Ako ostanemo bez kulture, ostaćemo bez države“. Zato vas pozivam da svijetljeno čuvamo i negujemo kulturu kao stub na koji se oslanja svako civilizovano društvo, poručila je Mihrija Hadžić, naglasivši da su ovogodišnji „Dani kulture“

koncipirani tako da se zadovolje različiti ukusi i interesovanja, u skladu sa skromnim finansijskim mogućnostima.

Na repertoaru će se tako ovog puta naći desetak kvalitetnih sadržaja, među kojima je najviše pozorišnih i muzičkih. Prve večeri festivala publici su se predstavili Dejan Petrović i njegov Big Bend, a koncertu je prethodila izložba radova članova Likovnog kluba „Zlatarska paleta“.

Poklonike pozorišne umetnosti i dobrog zvuka obradovale će predstava „Dobrodošli u kabare“,

18. februara. U komadu igraju Tanja Bošković i Rade Marjanović, koji je i autor komada. Za pozorišni dogadjaj neće ostati uskraćeni ni najmlađi Novovarošani, za koje će 26. februara biti prikazana neka od popularnijih dečjih predstava.

Pozorišni komad „Zbogom, gospodine Hefman“ u izvođenju Narodnog pozorišta iz Kruševca, na programu je 2. marta. Po tekstu nosioca „Molijerove nagrade“ Žan Filipa Dagera, reditelj i glumac Saša Petronijević je pripremio i adaptirao ovaj komad. Reč

Prva truba Srbije oduševila

Majstor trube Dejan Petrović i njegov Big Bend, desetočlani orkestar prepoznatljivog zvuka, energije i imidža, održao je prošle subote u novovaroškom Domu kulture koncert za pamćenje. Bila je to prava energetska „bomba“, fuzija zvuka tradicionalnih instrumenata duvačkog orkestra i drugih sasvim suprotnih njima. Početak koncerta obeležile su najlepše melodije narodne muzike, kojima je, inače, prva truba Srbije udahnuo neki novi život. Usledio je blok legendarnih pop

U ŽIŽI

U Upravnoj zgradi Slobodne zone Priboj potpisano trojni ugovor

Otvara se centar za obuku zanatlija

Priboj - Otvara se centar za obuku zanatlija u Slobodnoj zoni Priboj. U centru će se obučavati radnici zanatskih delatnosti. Pre-kvalifikacijom, uz praksu, oni treba da se obuče za rad u nekoj od kompanija, koje su već izrazile potrebu za novom i kvalifikovanom radnom snagom.

Tim povodom u sredu je, u Upravnoj zgradi Slobodne zone, potpisano trojni ugovor. Ugovor su potpisali u ime opštine Priboj Saša Vasilić, zamenik predsednika opštine Priboj, u ime Industrijskih parkova Priboj, direktor Milomir Lučić i Edita Kordić, direktor firme „Dam projects D.O.O. Priboj“ koja će investirati u opremu i rukovoditi ovim centrom, u kome već 15 polaznika obavlja teoretsku nastavu i edukaciju za buduće varioce.

Industrijski parkovi D.O.O. Priboj će obezbediti prostor u Slo-

bodnoj zoni, koji će besplatno na dve godine ustupiti firmi „Dam projects“, a opština Priboj se ovim ugovorom obavezala da opremi prostor za budući Centar za obuku radnika mašinske struke. Ugovorenata obaveza firme „Dam projects“, je da besplatno izvodi obuku.

- Mi smo kao lokalna samouprava ponosni što možemo danas da podržimo jednu ovakvu ideju, inače investitora u našoj Zoni i damo svoj doprinos u stvaranju uslova, da naši sugrađani dodatnom obukom pronađu svoja adekvatna radna mesta, a postojeći i dolazeći investitori u naš grad i Slobodnu zonu Priboj, kvalifikovane radnike, rekao je zamenik predsednika opštine Saša Vasilić.

- Svi mogu aplicirati, potrebno je samo izdvojiti malo vremena i angažovati se ozbiljno, jer su u pi-

tanj složene instalacije i programe za obuku. Cilj nam je da kapacitete obuke utroštučimo, sa sadanjih 15-ak na oko 50 ljudi, jer imamo dovoljno zainteresovanih, rekao je Bernard Kordić, jedan od

vlasnika firme koja u Centru izvodi obuku.

Obuka će biti besplatna za sve radnike mašinske struke sa srednjom stručnom spremom, kao što su varioci, bravari, limari i ostala

deficitarna zanimanja, pre svega zanatske struke, a mnogi od njih, ovom prekvalifikacijom moći će sebi i da obezbede radno mesto u ovoj ili sličnim kompanijama.

S. Bijelić

Zimovanje u provinciji se drastično menjalo poslednjih stotinu godina

Jedino je čamotinja vazda izvesna

Godine 1954, 26. januara beše najhladniji dan koji je zabeležen u Prijepolju - u planinskim selima temperatura je padala do minus 40

Indira Hadžagić Duraković

REPORTAŽA

Prijepolje - Nije zima što je zima već što se i ulice skvrče od jeze i čamotinje. Slabo je ljudi. Jedan od najstarijih zapisa o zimi na ovim prostorima je iz 1617. godine. Glasi: „Tada zima velika i ljuta beše, tvoraše mi mastilo kao kamen“. Godine 1668. letopisac zabeležio: „I mnogi čelovjeci umreše od zime i mraza“. Godine 1709. mraz bio tako ljut da su po snegu „osam volova mogli voziti saonice punе drva, a da im se trag ne vidi“.

Zime su „vaktile“ bile studene, sneg je selo od grada udaljavao i po šest meseci. Insani su tada znali šta valja činiti, a znali su se pobrinuti i za hajvane. Svedočilo se da je 1946. godine Lim poleđio, a Mileševka, onako rasuta duž Vakufa, pa sve do ušća bila pravo klizalište. Osta zapisano da su se deca te strašno hladne zime

Foto: commons.wikimedia.org

niji dan koji je zabeležen u Prijepolju u prethodnih 100 godina. U planinskim selima temperatura je padala do minus 40! Grad je bio okovan u sneg i led. Ali nije bilo automobila, tek po koji kamion, niko se nije nervirao, sprovodio se građanski red, da svako

kreativnog ludila svake mahale ponašob. Niz zaledene ulice „pinklilo se“ na nogama, a stariji bi prosipali pepeo kako se ne bi vrat slomio. Mleko je stizalo sa Zlatibora i čekalo se satima na Pijaci dok se kamion probije, da bi se natočio „bronzin“ mleka. Bilo je to vreme kada su Prijepoljci mrvicama hleba hrani golubove i vrapčiće da ne skapaju od gladi.

Jedna od najhladnijih zima beležena je i 1970. godina. Sneg je vejao i nanosi su po selima bili preko tri metra. Tada je malo koje selo imalo struju, ali su mnoga još uvek bila puna čeljadi koja su prtila prtinu rano „izjutra“, a zbijala se uz lampe na gas i kraj otvorenih ogњišta kad prvi sumrak rano počne da steže baš kao i studen.

Jedna od najhladnijih zima bila je i na početku 1985. godine. Temperature i do minus 20, ali to beše vreme kad je grad još voleo da se druži i zabavlja, pa nije smetalo da se peške ide do „novog“ hotela iako je i Lim je zaledio, a neki hribi, kao mali Hapara, za siću su ga prelazili sa jedne na drugu oba-

lu. A 1999. godine struje nije bilo nekoliko dana, trotoari su bili zatrpani snegom. Išlo se po gradu s baterijskom lampom. Ipak, nekih nijesmetalo, da, dok je napojlju minus 10, u Domu kulture bez grijanja, gledaju lirske film Nikite Mihalkova „Sibirski berberin“.

Pre 13 godina ceo grad je bio pod snegom koji se utovarivačima utovarao u kamione i kipovao duž keja, u Lim. Bilo je baš lede-

Vremenske bravure za dve godine

Led nas okova 2017. kao u onom filmu iz žanra katastrofice fantastike. Spusti se temperatura i do minus 26. Sante zaplavile, patke nestale, golubove nema ko da hrani. Prijepolje beše baš upalo u „polarac“. Ne pamti se da je toliko dana bio neprestano dvocifreni debeli minus i noću i danju. Em mrzne, em sunce nikako da se pomoli. Zimska depresija. Hoće ona posebno kad je suhomrazica. Godinu dana posle, zima pokaza svoju sklonost ka vremenskim bravurama. Izvanredno sunčano vreme oko podne, Prijepoljci u šetnji hranili patkice na ušću. Oni malo radoznaliji, koji su se uputili u duže šetnje, na osušenim padinama mogli su uočiti prve vesnike proleća, jagorčevina ko pravi „virvirac“ se žuti.

ca“ sa „selfi“ fotografijama odu u svet društvenih mreža. Kao u onoj pesmi Vjekoslava Majera koju je ispevao svom gradu: „Crkve se smireno bijele kao torte u izlogu slastičara. Naše se srce otvara kao ormari prepuni uspomena. Poput oboe zasvirala srce nježno na kraju dana. O davno doba starih bioskopa. Pada snieg, svečano hoda ulicama kao u hermelinu. Spuštaju se rolovi dućana na kraju zimskog dana. Ulažim u tugu i tminu. „Ušutjele eti, ušutjele sanje“.

Zimovanje u Prijepolju je ne-predvidivo. Jedino je čemotinja izvesna.

Vesnici proleća u januaru

Vesnici proleća? Nije to tako retko u Prijepolju. Bivalo je toga i preko godinu kada su beležene visoke temperature za ovo doba godine. Gotovo da su i noći bile bez onih uobičajenih minusa koji „štipaju“ obuze. Jedino je magla umela da pokvari i jutra i večeri jer je njena gustina stvarala sliku kao da je scenografija za čuveni istoimeni film proslavljenog reditelja Karpentera. A u sred te magle, mogao bi da vas iznenadi i Carpenterov „stvor“ pošto je ovaj majstor horora. Bez brige, ne u Prijepolju, jer su prijepolske ulice noću mahom puste.

sankala po Limu od Katoličke do Ušća. Neki su upravo te zime, prve posleratne u razrušenom i gladišnom Prijepolju, prvi put stali na sličuge. Kovali ih majstori kovači u svojim kovačnicama u delu grada zvanom Vignjevi.

A onda stiže 1954. godine i 26. januar te godine. Bio to najhlad-

očisti sneg ispred svojih kapija i dućana. Neko je zapisao da je Lim te godine „poledio k daska“.

I dugo posle, zime su bile normalna pojava kod nas. Sneg je padao krupan, sankalo se, ligure-čeliklike su letele, ručno pravljeni „bobovi“ jurili su niz gradske padine... Bile su to „makine“ punе

U toku je rekonstrukcija OŠ „Bratstvo“ u Novom Pazaru

Najveći radovi do kraja raspusta

Novi Pazar - U toku je rekonstrukcija OŠ „Bratstvo“ u Novom Pazaru. Radnici iz Novog Sada stigli su u Novi Pazar gde su započeli sa grubim radovima na prvom i drugom spratu škole. Razvaljuju se podovi u učionicama u hodnicima, skidaju se pločice i podovi u toletima. Ovi radovi prema rečima direktora Dejana Kulundžića trajuće 15 dana, a onda se prelazi na drugu fazu radova, preneto je na sajtu gradske uprave.

- Mislimo na bezbednost učenika i nastavnika pa će ovi grubi radovi biti završeni do početka drugog polugodišta. Onda ćemo nastaviti sa unutrašnjim finim radovima kako što je uvođenje strujne instalacije, sređivanje kanalizacione mreže i ostalo, rekao je direktor škole „Bratstvo“. Kompletna rekonstrukcija škole obuhvatiće promenu fasade, elektroinstalacija, grejanja, stolarije, mokrih čvorova, stepeništa, krova, ali izgradnju šest novih učionica, četiri kancelarije i lifta za učenike sa posebnim potrebama. Takođe, škola će dobiti i bazen, dimenzija 25 sa 12 metara, a osim učenika, moći će da se koristi i za pojedina takmičenja. **S. D.**

Budući izgled škole „Bratstvo“

Za bazen i renoviranje 631 milion dinara

Konzorcijum kompanija iz Novog Sada, na čelu sa firmom G.A.T, pobjedio je na tenderu Novog Pazara za rekonstrukciju i dogradnju škole „Bratstvo“, kao i izgradnju zatvorenog bazena u sklopu te obrazovne ustanove. Njihova ponuda iznosila je blizu 631 milion dinara sa porezom na dodatu vrednost, a sredstva za rekonstrukciju i gradnju zatvorenog bazena OŠ „Bratstvo“ obezbedila je Kancelarija za javna ulaganja.

U Tehničkoj školi regionalno takmičenja mašinskih škola

Rekonstrukcija dve radionice

Novi Pazar - Tehnička škola Novi Pazar ovogodišnji je domaćin regionalnog takmičenja mašinskih škola. Kako bi sve bilo gotovo do kraja marta, nastavnici zimski raspust koriste za rekonstrukciju dve radionice, automehaničarske i bravarske, saopštila je gradska uprava na zvaničnom sajtu. Dotrajali zidovi u dve učionice Tehničke škole biće potpuno rekonstruisani.

Regionalno takmičenje, koje će biti u martu u Novom Pazaru, okupiće veliki broj učenika mašinskih škola, pa su ovi radovi bili neophodni. Sve građevinske radove i čišćenje mašina obavljaju nastavnici ove škole, a direktor

Hido Ljajić očekuje da će rekonstrukcija biti završena na vreme. Ljajić je ukazao i na problem nedostatka prostora za izvođenje nastave u ovoj školi.

- Ove godine planiran je upis 11 odjeljenja kada ćemo imati 43, što je za jedno odjeljenje više. Nama je goruci problem prostor, sa tim problemom smo upoznali gradonačelnika I predstavnike gradske uprave. Oni su odlučili da nam finansiraju nadogradnju četiri učionice na prostoru tehničkog pregleda, koji mi godinama ne koristimo, rekao je Ljajić. Gradska uprava je finansirala izradu projekta škole u iznosu od dva i po miliona dinara. Ovaj

Nemaju upotrebnu dozvolu

- Iako već 40 godina radi, Tehnička škola i Škola za dizajn nemaju upotrebnu dozvolu. U toku je izrada projekta, koji nam je potreban za dobijanje dozvole. Time ćemo dobiti uslov da konkurišemo kod Kancelarije za javna ulaganja, da bi poput Gimnazije i Bratstva i ove dve škole dobiti potpuno rekonstruisane objekte, rekao je Ljajić.

projekat je školi neophodan za dobijanje upotrebe dozvole, prenosi sajt novipazar.rs

S. D.

Prema poslednjem izveštaju Centra za socijalni rad u Prijepolju

I dalje dominantno nasilje nad decom

Prijepolje - Zakonom o sprečavanju nasilja u porodici predviđene su obaveze Centra za socijalni rad koje podrazumevaju i formiranje internog tima za zaštitu nasilja u porodici koga čini predstavnici ove ustanove, policije i tuzilaštva. Zadatak im je da pruže pomoći i podršku žrtvama porodičnog nasilja

kao i nasilja u partnerskim odnosima. Prema poslednjem izveštaju Centra za socijalni rad, koji je usvojila Skupština opštine, ukupan broj evidentiranih žrtava nasilja u 2018. godini bio je 173, što je za 45 više nego u prethodnoj godini. Ukupan broj porodica žrtava porodičnog nasilja iznosio je 87. I dalje je

dominantno nasilje nad decom. Od navedenog broja, 75 prijava porodičnog nasilja odnosi se na decu, i što je zanimljivo, reč je češće o muškoj deci (47 dečaka bilo je izloženo nasilju, pre svega psihičkom, dok je 27 devojčica takođe bilo psihički, a u samo jednom slučaju i fizički zlostavljanje).

Istovremeno, 56 žena bilo je izloženo svim oblicima nasilja, koliko fizičkom, skoro isto toliko i psihičkom (29, odnosno 27 slučajeva). Fizičko i psihičko nasilje trpe i stare osobe. Podjedнако, bez obzira na pol. Istina, nešto više je žena koje su u starosti bile izložene raznim vidovima psihičke torture. Ni je bilo slučajeva prijave seksualnog ali ni ekonomskog nasilja u porodici.

Zlostavljanje dece je posedica nasilja u porodici koje spada u najteže oblike traumatskog iskustva sa trajnim posledicama na razvoj deteta, posebno kad je reč o njegovom emocionalnom razvijanju.

I. H. D.

Centar za socijalni rad Prijepolje

SAVETI POLJOPRIVREDNIH STRUČNJAKA

Zaštita voćaka od glodara i srna

Zaštita voćaka od glodara i srna radimo da bismo sačuvali koren, koru, grane i tako obezbedili opstanak sadnice. Ovde će biti reči samo o humanim metodama koje ne povređuju životinje, radi poštovanja zaštite životne sredine. Pomenućemo miševe i zečeve od glodara koji prave štetu u voćnjaku.

Miševi prezimljavaju u nabacanim gomilama trave i sena, kao i u stajskom đubriva, pa bi trebalo stajsko đubrivo uneti u zemlju frezom, a travu koja služi kao malč oko sadnica, ako je debo sloj, preko zime ukloniti. Najbolja zaštita od zečeva je ogradijanje voćnjaka pletenom žicom, ali je to i najskuplji način.

Kao pomoćne mere zaštite od zečeva koji nanose štetu tako što ljušte

Kako sanirati oštećenja

Ako je došlo do velikog oštećenja kore, tačnije ako je kora oguljena pun krug oko sadnice, radi se kalemljenje „na most“, kora ispod i iznad oštećenja se zareže u obliku slova T kao kod kalemljenja pupoljkom, zatim se uzme sa stabla mlada grančica kojoj se krajevi zaseku pod ugлом, pa zatim umetnu u T zareze koje smo napravili, omota se kalem gumicom i zamaže kalem voskom, na taj način smo grančicom premotili prekid kore. Mogu se i pored oštećenog stabla posaditi podloge na koje je to stablo kalemljeno, pa se iznad oštećenja vrhovi tih podloga kaleme pod koru. Takođe je korisno oštećenja premazati fitbalzom.

koru i odgrizaju grančice možemo primeniti sledeće mere zaštite: bajatu mast ili loj zagrejati u kotliću (van kuće) i dodati riblje brašno (oko dva kilograma) zatim tom smesom natopiti staru krpnu, omotati njome neki štap i zabesti u zemlju u blizini sadnice (njihov veoma neprijatan miris odvija divljač); sveže orezane grane rasturiti po voćnjaku tako da zečevi njima odgrizaju pupoljke, a ne diraju sadnice;

- stare đžakovke od kupusa, krompira, luka... postaviti oko sadnice, vezati rafijom ili zlepiti širokom trakom i sl. (đžak na dnu treba dobro da naleže na zemlju); postavljanje zaštitne mrežice oko sadnice je takođe efikasna mera.

Mrežica bele boje je bolja, jer je čvršća od plave. U prodaji se mogu naći namenske mrežice, koje se same vraćaju u položaj rolne. Znatno jeftinije su fasadne mrežice, koje se kupuju na metar u farbarama i prodavnicama građevinskog materijala. Iseku se makazama na širinu od 30 - 45 cm da bi bez skidanja mogle da ostanu nekoliko godina. Nakon sečenja se obaviju oko sadnice, pa heftalicom heftaju uzdužno sa što češćim razmakom između heftanja. Mrežicu ne traga stezati uz stablo, već heftati po ivici tako da stablo može da se uvećava narednih godina dana bez gušenja mrežice, koje može prouzrokovati sušenje. Mrežica se prodaje na duži metar, metar širine je, a pošto treba visina mrežice da bude do 70 cm, može se iseći traka od 30 cm uzdužno, pa tek onda poprečno seći komade od 30 cm, dužine 70 cm.

Ovo važi za mlade sadnice, a za starija stabla koja se neće mnogo debljati iseći mrežicu na 45 cm širine, tako da može da stoji 4-5 godina uz povremeno skidanje radi krečenja. Neće biti greška ako se ostavi mrežica u punoj dužini od jednog metra, tako da na dnu ima viška, a gornja strana

Pomoćne mere zaštite

Kao pomoćne mere zaštite od srna možemo primeniti sledeće: ljudska kosa se skupi, stavi u čarapu i okači o voćku; zavežu se CD/DVD diskovi za granu voćke, koji okrećući se, blješte; plastičnoj kesi se iskida dno, veže se za stablo ili postavi po obodu voćnjaka; od plastične flaše se napravi vretenjača koja proizvodi zvuk; traka od VHS kaseta za video rekordere, ako ih još imate, razvuče se po voćnjaku; signalizator trzaja za ribolovce pomaže tako što se postave stubovi između kojih se razvuče najlon za pecanje sa signalizatorom trzaja (sa što jačim zvukom) kada divljač napne najlon, signalizator se oglasi i uplaši je.

bude ugurana pod ramene grane i na taj način se obezbedi da se mrežica ne može podići na gore što može da se desi i kada srndač češe rogove o stablo.

Obzirom da je potrebno puno municije za heftanje, umesto heftanja može se kroz mrežicu proučiti kanap ili končić od same mrežice, na način kao kada se šije ili obmotati na par mesta pun krug lepljivom trakom. Za rad mrežicom obavezno koristiti zaštitne rukavice, jer se staklene niti ubadaju u ruke.

U cilju zaštite od srna postoji par metoda, manje-više proverenih, od kojih je jedina sigurna podizanje ograde oko voćnjaka. Ograda mora biti viša od dva metra. Preporučuje se postavljanje jedne bodljikave žice na vrhu, kao i jedne pri zemlji koja sprečava provlačenje zečeva.

Silvija Hodžić, dipl. inž, savetodavac iz oblasti voćarstva

SPORT

Ajša Čepeljac, osmogodišnja devojčica o kojoj se govori i piše u celoj Srbiji

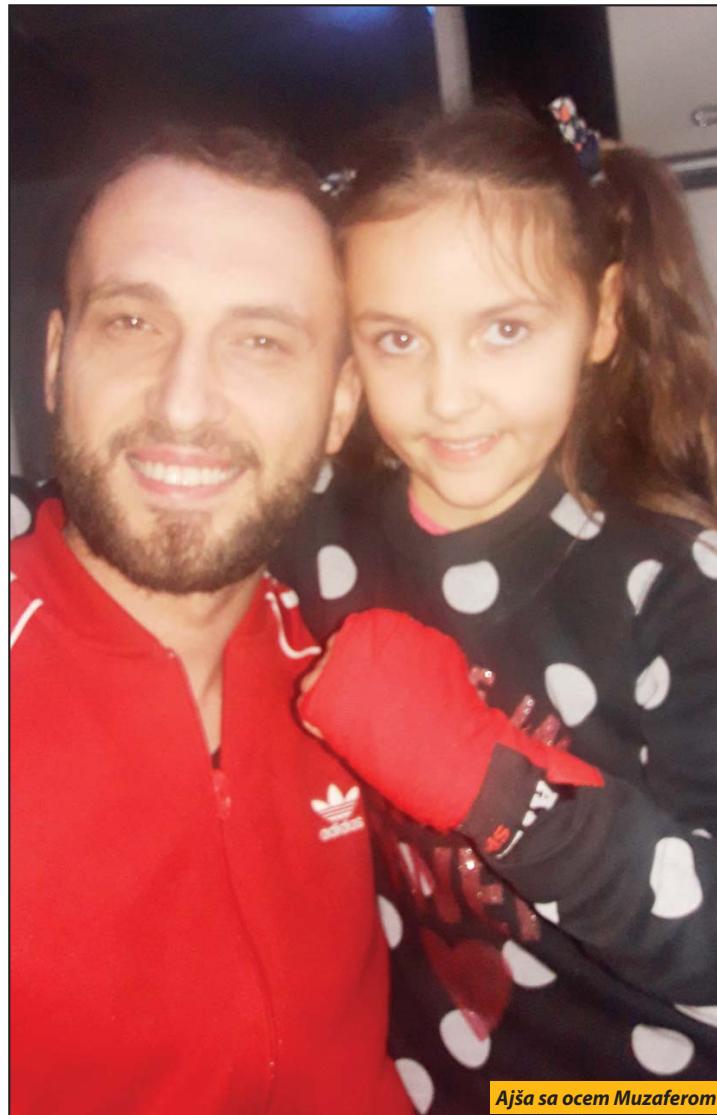
Bajka kreće od sklekova

Prvoslav Lešević

Novi Pazar - Kad se kaže da je ona pažljiva, pristojna, osećajna, mudra, uporna i hrabra devojčica koja se svakog dana potruđi da ostvari neko čudo nema tog romanofila ili filmofila koji ne bi rekao da ove osobine krase samo malenu Dorotu iz moderne bajke o Čarobnjaku iz Oza. Njene srebrne cipelice joj daju snagu i moć, a jačina moderne Doroti krije se u rukama, nogama, telu i glavi osmogodišnje Ajše Čepeljac iz Novog Pazara.

Pre nego je proslavila osmi rođendan uz snažnu podršku oca Muzafera, jednog od najpoznatijih novopazarskih budi bildera, popela se iznad duge i dospela veoma blizu zvezda. Jula prošle godine, nekoliko dana pre nego je proslavila osmi rođendan, Ajša je na „Strong open izazovu“ u Novom Pazaru izvela 137 sklekova, skoro duplo više od najbližeg pratioca i više nego dupro od svih ostalih učesnika. Muškarci, aktivni vrhunski sportisti u punom treningu bili su nejaki za Ajšu. Od tog trenutka televizije sa nacionalnom frekvencijom se utrkuju ko će vernije predstaviti čudo od deteta iz Novog Pazara. Otac, Muzafer Čepeljac približava nam veličinu poduhvata njegove po svemu posebne devojčice:

- Do brojke od 137 sklekova došla je u jednoj seriji bez pauze i za samo devet i po minuta. Poređenja radi, sledeći najbolji rezultat postigao je juniorski reprezentativac i šampion u kajaku na divljim vodama. Iako maksimalno spreman zaustavio se na osamdesetak sklekova. Od ostalih muških takmičara iz mog kluba Warrior gym, dakle onih koji su u treningu, niko nije uspeo da prebaci brojku od 70 sklekova. Postala je senzacija i atrakcija za koju se preko noći čulo u zemlji i regionu. Svi su želeli samo da je vide, iz Jagodine su nas molili da dođe na veliki budi bilding skup na kome je bila atrakcija pre mnogih takmičara, skoro da leti dok priča o svojoj miljenici, Muzafer. Ne is-

Ajša sa ocem Muzaferom

puštajući tatu iz zagrljaja i slušajući šta i kako govori, Ajša jedva dočeka da njen junak završi misao:

- Samo sam htela da usrećim tatu, a usrećila sam i njega i sebe. Nije ovo ništa, mogu i više, mogu ja i dvesta sklekova da uradim. Muškarce, jače i starije bilo je sramota, a mene baš briga, samouvereno i simpatično objasni šta se zabilo posle 137 sklekova, Ajša. Krajem prošle godine birajući najbolje sporti-

ste Novog Pazara u 2019. godini Sportski savez uručio joj je trofej za prvog multisportistu u gradu. Muzafer tvrdi da u svim sportovima uživa i da se svakom strasno predala.

- Omogućio sam joj da radi sa najboljim trenerima u gradu. Bilo joj je šest godina kada je krenula da trenira kik boks sa šampionom Sedadom Bukićem, trenutno je u fazi kad hvata tajne olimpijskog boksa sa Salihom Đerlekom, već duže vreme trenira plivanje kod Jasmina Gračanina i pobedivala je na okružnim takmičenjima u leđnom i prsnom stilu. Ništa se ne događa slučajno, Ajša svakog dana trenira minimum osam sati, otkriva jednu od tajni podviga njegove čerke, Muzafer.

Nagla popularnost joj ne pada teško, verovatno i nije svesna koliko koraka je ispred vremena. Muzafer još ne misli da

Na treningu u kik boksu

Za nju je to kao igra

Mladi i deca u njoj vide heroja

- **Mladi i deca u gradu u njoj vide heroja.** Novonastale okolnosti iskoristili smo da Ajša obide škole s ciljem da što više mladih privučemo sportu i treningu. Ništa nismo uradili ukoliko ona i njoj slični ostanu izuzeci. Novi Pazar je grad mlađih, a mlađima je mesto u sportu. Mnogi joj se dive, ali nije cilj da joj se klanjaju i da je veličaju, već da shvate na njenom primeru da se bez napornog rada ne postaja sportska senzacija ili buduća zvezda, upućuje Muzafer mlađe na put kojim se najlakše stiže do sveta poznatih.

je došao trenutak kada će se njegova ljubimica odlučiti za jedan sportova.

- Za nju je sve ovo igra i u tome nema ničega što je loše. Sve preduslove za vrhunske rezultate ima, primećujem da je smatraju talentom kakav se retko rađa za kik boks. Zadužen sam za njenu fizičku pripremu, a od svega je najvažnije da ne postoji ništa što ona ne može ili neće da uradi, još je psihološki stabilna, da ne kažem i snažna. Sve vreme govorimo o rekordnim sklekovima, a ona je u stanju da uradi i tri do četiri muška zgiba. Ne

znam koliko je to poznato, 90 odsto ljudi ne može da uradi samo jedan, donosi još jedan malo poznat podatak o njegovo devojčici, Muzafer.

Ko je Ajša Čepeljac sad znamo, ko će biti, to ćemo tek sazнати. Ako je suditi na osnovu odgovora koji je na pitanje upućeno od strane njene učiteljice dala ova učenica drugog razreda OŠ „Vuk Karadžić“ u Novom Pazaru, Ajša i to zna. Pitanje je glasilo: „Šta ćeš biti kad poraste?“ Odgovor: Šampionka, kao otac!

Atrakcija na društvenim mrežama

Dosta dugo Ajša je atrakcija na svim društvenim mrežama. Popularnost joj ne pada teško, a to što joj se svaki korak pomno prati doživjava onako kako to i čine deca kad urade nešto neobično za njihov uzrast. U njenim godinama pobede nad muškarcima dovoljne su da ne izlazi iz fokusa medija.

SPORTSKE VESTI

Novo Bibićevo poigravanje rekorda

Linc - Devet dana nakon što je u Karlsrueu oborio 37 godina star rekord Dragana Zdravkovića na 3.000 metara trčavši 4,44 sekunde brže od slijajnog Čupričanina (7:47,03), Elzan Bibić je nadmašio i taj rezultat. Na mitingu u Lincu 3 kilometara prošao je za 7:45,57, što je za sekundu i 46 stotinki bolje vreme od onoga koje je ostvario u Karlsrueu. Bibić je u Austriji pobedio, ispred domaćeg atletičara Andreasa Vojta (7:52,75) i Italijana Osame Mesleka (7:57,44). Dva dana kasnije gradonačelnik Novog Pazara Nihat Biševac priredio je prijem za Bibića, njegovog trenera Rijat Zilkića i selektora naše atletske reprezentacije Edina Zukovića.

Završene pripreme FK Novi Pazar

Ulcinj - Posle poraza u prvoj kontrolnoj utakmici na pripremama u Ulcinju od Podgorice 3:1, Novi Pazar je ubedljivo tukao lidera druge crnogorske lige Dečića iz Tuzije 5:0. Golove za Novopazarcce postigli su Anes Hot u 10. i 12. minuti, Admir Kecap u 25., Ivan Pejaković u 50. i Nikola Bogdanovski u 55. minuti, potom i trećeplasiranog prvoligaša, sastav Zlatibora, golovima Brunčevića u 52. i Bogdanovskog u 70. minuti 2:0. U utorak je kombinovani sastav Pazaraca nadigrao Jedinstvo iz Bijelog Polja 2:1 (0:0). Golove su postigli Selimović u 66. i A. Brunčević u 89. minuti.

tu, za crnogorski tim Nikolić sa bele tačke u 66. minuti. Juče je na programu bila poslednja kontrolna utakmica sa Dečićem, a već danas se kompletan ekspedicija vraća u Novi Pazar.

Košarka: Pamti se samo pobeda

Pančeva - Košarkaši Novog Pazara pobedili su u 19. kolu KLS u Pendiku sastav Tamša iz Pančeva 89:83 (16:15, 23:20, 21:21, 29:27). Najbolji u domaćem timu bio je Novaković sa 17 poena, kod gostiju Nikolić (15).

Duel oslabljenih pripao šampionu u odbojci

Novi Pazar - U 17. kolu Superlige odbokjaši Novog Pazara poraženi su od šampiona Vojvodine NS pred svojim navijačima 1:3 (22:25, 17:25, 25:23, 12:25). Bez povredenih Saba i Didovića domaćin je pružio dobar otpor najboljem sastavu ligu, koji je ovaj meč odigrao bez dizača Vuka Todorovića i korektora Aleksandra Blagojevića. U sastavu koji se suprostavio Novopazarcima odskocić je Filip Kovačević (19 poena). Kod domaćina Vanja Eremić je upisao 13, a odlični rezervni korektor Saša Medilović 12 poena, koliko i srednji bloker Marko Božović.

Drugi uzastopni poraz rukometića

Beograd - Loše su startovali rukometići Novog Pazara u nastavku ARKUS Superlige, posle poraza u prošlom kolu od Rudara na domaćem terenu u rundi broj 16. Obilići je u Beogradu slavio sa 28:25 (17:14). U pobedičkom timu Anićić je postigao 8 golova, kod Novog Pazara sa 6 pogodaka istakli su se Žujović i Davidović. Sutra u Pendiku stiže lider prvenstva, Dinamo iz Pančeva.

Dobar start u futsalu

Pendik - U 10. kolu Prve futsal lige, prvom u drugom delu prvenstva, Novi Pazar je u Pendiku osvojio bodove protiv Kalče odličnim izdanjem u drugom poluvremenu. U pobjedi 6:2 (1:1) golove su postigli tri igrača, Sadović 2, D. Jovanović 2 i Aleksić 2, dva gola postigao je i kapiten gostiju Kostić.

Saima Murić stopama Amele Terzić

Novi Pazar - Međunarodno 53. izdanje Belog krosa u seniorskoj ženskoj trci pripalo je mlađoj seniorkama iz Mađarske, Ani Tot Lili (9:53), a obezbeđila ga je 13. godišnjaka pionirka Saima Murić (10:17) iz Novog Pazara zauzimanjem drugog mesta ispred Teodore Simović (10:22). Po pravilniku takmičenja Simovićeva je ipak zauzeila drugo mesto, dok je Murićeva pobedila u konkurenciji mlađih juniorki.

MEDIJI**RADNIM DANIMA**

07:00-07:10 Jutarnji dnevnik
07:10-11:00 Novi Dan
11:00-15:00 Plusiranje
16:00-16:10 Dnevnik
16:10-19:00 Muzički vremeplov
19:00-07:00 Music mix

VESTI SVAKOG PUNOG SATA**SUBOTA**

10:00-14:00 Čavrljanje
14:00-18:00 Eurotop 44-repriza
18:00-10:00 Music mix

NEDELJA

10:00-14:00 Uvek nedeljom
14:00-18:00 Eurotop 44
18:00-10:00 Music mix

VAŽNI TELEFONI

Opština Novi Pazar	020-313-644/318215
Opština Tutin	020-811133
Opština Šajkaška	020-741279
Opština Raška	036-736281
Autobuska stanica Novi Pazar	020-318354
Autobuska stanica Raška	036-738383
Meteorološka stanica Meteor Šajkaška	020-741008
Policopska uprava Novi Pazar	020-314744
Opštinski i Okružni sud - Novi Pazar	020-314391
Zdravstveni centar Novi Pazar	020-314722
Apotekarska ustanova Novi Pazar	020-318375
Elektrodistribucija Novi Pazar	020-315117 330116
Preduzeće za puteve „Novi Pazar put“	020-314911 020-317754
Univerzitet Novi Pazar	020-316634
Internacionalni univerzitet	020-313069
Dom kulture Novi Pazar	020-322891
Regionalno pozorište Novi Pazar	020-332755
SOS telefon (KC Damad)	020-332755
Sportski centar Novi Pazar	020-312420
Turistička organizacija Novog Pazara	020-338030
Železnička stanica Raška	036-736008
Dom zdravlja	036-736127
Komunalno preduzeće Raška	036-736622
Centar za kulturu	036-736273
Biblioteka	036-736092
Gradski stadion	036-736650
Sportska hala	036-736794
Dečiji vrtić „Veselo detinjstvo“	036-736120
Apoteka	036-738080
Turistička organizacija	036-738670
Crveni krst	036-736648
Vatrogasna služba	036-736002
Veterinarska stanica	036-736877
Taksi stanice	036-740040 i 036-733222

**PREPLATA NA DODATAK
SANDŽAK DANAS****Period:**

- 3 meseca - popust 10%
= 546,00 din
- 6 meseci - popust 15%
= 1.053,00 din
- 12 meseci - popust 20%
= 2.028,00 din

s troškovima dostave na adresu
**Kontakt telefon: 011 / 344 - 11 - 86
lok. 124, 107 /Prodaja/**

ISSN 1450-538X

9 771 450 538 047

Početkom marta počinju radovi na postavljanju objekta nemačke trgovinske kompanije
Za šest meseci LIDL i u Novom Pazaru

Foto: RTVNP / SandžakDanas

Novi Pazar - Početkom marta počinju radovi na postavljanju maloprodajnog objekta nemačke trgovinske kompanije Lidl u Novom Pazaru, saznao je prošle nedelje RTV Novi Pazar. Na parceli preko puta Kvantaške pijace biće izgrađen super market kao i trafo-stanica.

Radnici užičkog preduzeća „ENTECO“ stigli su u Novi Pazar gde će do kraja februara raditi na pripremnim radovima na parceli gde će za oko pola godine nići prvi LIDL u Novom Pazaru.

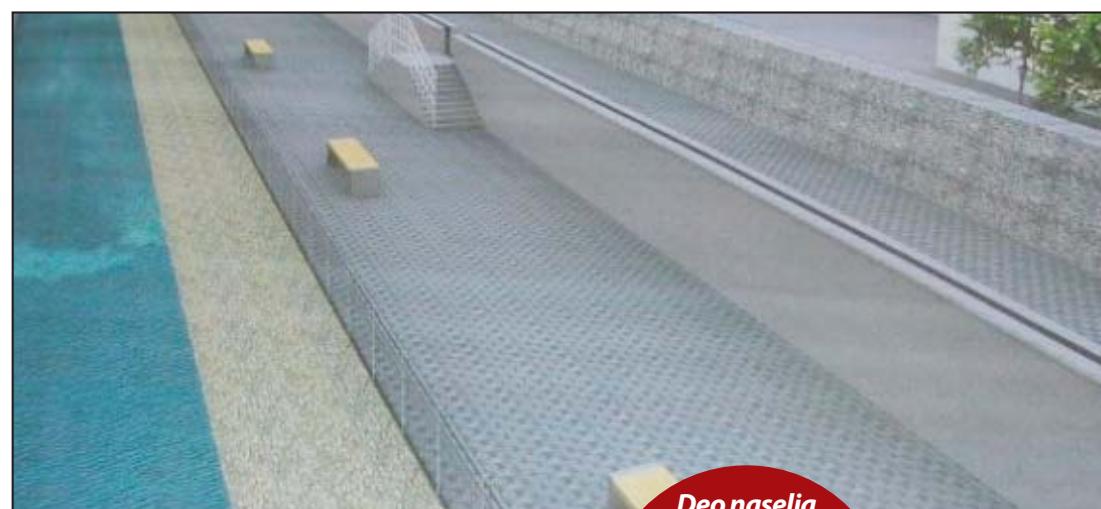
Supermarket, površine nešto manje od 2.400 kvadrata, kao i trafo-stanica biće izgrađeni na parceli 10894/1 u blizini kvantaške pijace. Ukupna bruto izgrađena površina objekata je: 2.388,08 m².

Predračunska vrednost svih radova ukupno iznosi oko 257 miliona dinara, što je nešto više od dva miliona evra od čega je za objekat trafo stанице rezervisano približno 7,34 miliona dinara. Investitor će morati do početka gradnje jednokratno da uplati doprinos za uređivanje građevinskog

zemljišta u iznosu od 5.639.425,76 dinara. Preduzeće „ENTECO“ je osnovano u avgustu 2002. godine u Užicu, sa osnovnom delatnošću inženjeringu i građevinarstvu. U proteklom periodu preduzeće je učestvovalo u projektovanju i izgradnji više desetina objekata visokogradnje i niskogradnje u Srbiji, Republici Srpskoj i Crnoj Gori. Poslednji LIDL u Srbiji u čijoj izgradnji su učestvovali otvoreni je 5. decembra u Gornjem Milanovcu.

RTVNP

Deo velikog projekta zaštite od poplava u Prijepolju
Grade obaloutvrdu i pešačku stazu

**Deo naselja
Šarampov sa
oko 250 kuća je
konstantno ugrožen,
a u poslednjih
10 godina popavljen
je čak šest puta**

Prijepolje - U Prijepolju su početkom ove sedmice počeli radovi na atraktivnom i korisnom projektu izgradnje obaloutvrde na Limu, sa ugradnjom mobilne zaštite od poplava. Radnici su već raščistili teren u dužini od 610 metara koji će do oktobra biti veliko gradilište.

Pored obaloutvrde, biće izgrađena i atraktivna pešačka staza pored reke i adekvatna rasveta i mobilijar. Cilj pilot projekta je zaštita uzvodog priobalnog dela naselja Šarampov od velikih voda Lima,

jer je ovaj deo naselja, odmah uz korito reke, bio izložen poplavama i pri svakom većem vodostaju bili su ugroženi put i kuće.

Prijepolje se decenijama izgrađenim sistemom za zaštitu od poplava, ali naselje Šarampov sa oko 1.000 stanovnika, nalazi se na nižim kotama i do sada je bilo bez zaštite. Deo naselja sa oko 250 kuća je konstantno ugrožen, a u poslednjih

10 godina popavljen je 6 puta. Ovi radovi su vezani za prekogranični projekat upravljanja slivom reke Drine na osnovu sporazuma između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, nosilac je JP "Srbijavode", a vrednost je 800.000 dolara. Izvođač radova će biti „Jugokop Podrinje“ iz Šapca, a za podizvođača je izabran preduzeće „Beton“ iz Prijepolja.

I.H.D.

U prijepolskoj lokalnoj samoupravi 338 radnika na neodređeno

Broj zaposlenih u granicama dozvoljenog

Prijepolje - Prema odluci koju je Skupština opština Prijepolje usvojila na poslednjem sasedanju u prošloj godini, ukupan broj zaposlenih na neodređeno vreme bio je 338. To odgovara i određenom maksimumu koji je propisan na osnovu odluke Vlade Srbije. Sistem lokalne samouprave opštine čine javne službe, preduzeća i ustanove koje imaju obavezu prijavljivanja podataka o zaposlenim čije se plate finansiraju iz budžeta lokalne samouprave.

Najviše zaposlenih je u JK „Lim“, odnosno 126 je radnika na neodređeno vreme. Sledi Opštinska uprava u kojoj je 94 zaposlenih. U Predškolskoj ustanovi „Miša Cvijović“ na kraju 2019. godini radilo je 73 na neodređeno vreme.

Ostale ustanove koje se finansiraju iz budžeta imaju daleko manje zaposlenih. Najviše Dom kulture (21), potom Biblioteka „Vuk Karadžić“ 10, a šest zaposlenih za stalno je u Muzeju. Centar za socijalni rad ima četiri radnika koji plate primaju iz budžetskih sredstava, a Turistička organizacija tri. Jedan zaposleni na neodređeno vreme je u Mesnoj zajednici Brodarevo.

I.H.D.